

## **ПОЛАЗНИ ДОКУМЕНТ ЗА ПРИПРЕМУ НАЦРТА ЗАКОНА О КУЛТУРНОМ НАСЛЕЂУ**

Решењем, број: 119-04-45/2021-02 од 27.1.2021. године, Министарство културе и информисања образовало је Радну групу за израду Нацрта закона о културном наслеђу.

Приликом отпочињања припреме Нацрта закона о културном наслеђу којим ће се уредити систем заштите културног наслеђа и културних добара као елемената културног наслеђа и утврдити услови за обављање делатности њихове заштите којим се битно мења правни режим у области културно наслеђе утврђене су следеће полазне основе:

### **1. Приказ проблема у области културног наслеђа и њихових узрока**

Закон о културним добрима („Службени гласник Републике Србије”, бр. 71/94, 52/11–др.закони, 99/11 – др.закон и 6/20 – др.закон ) који је донет 1994. године, терминолошки је застарео и неусклађен са правни системом, с обзиром са је у међувремену два пута промењен Устав, као и друштвено политички систем. Поред тога овај закон је општи пропис који уређује општа, заједничка питања заштите културних добара (музеологију, стару и ретку књигу, непокретна културна добра и кинотеку) а уједно уређује и посебне области заштите културних добара. Из ових разлога Закон о културним добрима је компликован и обиман пропис, са бројним одредбама које су скоро неприменљиве.

Из ових разлога потребна је промена правног уређења заштите културног наслеђа у Републици Србији, на тај начин што би се донео један општи пропис којим би се поставила општа јединствена правила и основе заштите културног наслеђа у Републици Србији, а посебним законима би се уредиле поједине области заштите културних добара.

### **2. Циљеви и очекивани ефекти доношења закона**

Циљ овог закона је успостављање и спровођење правно уређеног и организованог система препознавања и вредновања културног наслеђа, његово увођење у систем старања, очувања и заштите предвиђен овим законом и другим прописима донетим у складу са њим, његовог категорисања, унапређења, изучавања, чињења доступним јавности, информисања грађана о њему, његовог промовисања и омогућавања појединцима и ужој и широј заједници да уживају благодати које културно наслеђе пружа сада и које ће пружати у будућности.

Уређивање ове материје законом ће утицати и на развој свести о важности очувања културног наслеђа за будуће генерације, односно свести да се најважнији предмети као и елементи нематеријалног културног наслеђа морају заштитити од уништења јер они представљају својеврсно сведочанство о постојању, организацији и функционисању друштва и државе.

Имајући у виду значај и ефекте културног наслеђа у савременом свету који је препознато и као један од битних елемената покретача привредног раста, туристичке понуде али и битног услова за разумевање прошлости и будућности једне земље, неопходно је сва основна питања у вези настанка културних добара, чувања и заштите као и друга питања у вези надлежности и рада установа заштите културних добара и обавеза и права власника и држаоца, као и питања нематеријалног културног наслеђа уредити општим законом, којим ће поставити правни основи за уређење посебних области старања, очувања и заштитог културног наслеђа..

### **3. Основна начела за уређивање друштвених односа у тој области, укључујући и права и обавезе субјеката на које се закон односи (полазне основе).**

Културно наслеђе Републике Србије подразумева творевине људске креативности које, саме или у комбинацији са њиховим природним окружењем, због њиховог историјског, уметничког, археолошког, естетског, научног или техничког значаја, или због чињенице да су аутентичан израз колективне духовности заједнице у којој су настале, та заједница доживљава, независно од тога у чијем се власништву налазе или ко им је носилац, као заједничку вредност коју су јој раније генерације повериле и коју треба и мора да негује, промовише и чува за будућа поколења.

Овим Законом ће се утврдити врсте културних добара, установе заштите културних добара, њихова делатност и услови обављање делатности, мрежу установа заштите, утврђивање културних добара, упис у регистар и категоризација културних добара, добра под претходном заштитом и културна добра у опасности, као и поставити заједничке опште мере заштите културних добара, утврдити права и обавезе власника и држаоца културних добара и добара која уживају претходни заштиту, обезбедити усклађеност са обавезујућим прописима Европске Уније, као и друга питања од значаја за ову област, а која је нужно уредити законом.

На овај начин створиће се оквир да Република Србија свеобухватно уреди област заштите културног наслеђа и полазни основ за уређење посебним законима појединачне области заштите културних добара.